

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
 potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
 mu priporočate "Glas Naroda" ali ga
 pridobite za naročnika. Vam bo hvale-
 šen, ker ste mu odprli pot k srečni lepemu
 in zanimivemu štivu. :: ::

GLAS NARODA

★ CITATELJE OPOZARJAMO,
 da pravočasno obnovite naročni-
 no. S tem nam boste mnogo pri-
 hranili pri opominih. — Ako še
 niste naročnik, pošljite en dol-
 lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelseg 3-1242 Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK
 No. 6. — Štev. 6. NEW YORK, MONDAY, JANUARY 9, 1939— PONEDELJEK, 9. JANUARJA, 1939 Volume XLVII. — Letnik XLVII.

TOM MOONEY PO 22 LETIH ZOPET SVOBODEN

NJEGOVA ŽENA JE ZA NJEGOVO OSVOBODITEV ŽRTVOVALA VSE, KAR JE TEM ČASU ZASLUŽILA

Značilna cerimonija v californijski državni zbornici. — Mooney se je governerju Olsonu iskreno zahvalil, nato pa v kratkem govoru izjavil, da bo pomagal izboljšati socialni red. — Z governerjem se je odpeljal na lunč, nakar sta obiskala Billingsa, ki je še vedno zaprt.

SACRAMENTO, Cal., 7. jan. — Californijski governer Culbert Olson je danes osvobodil Thomasa J. Mooneya, ki se je dvaindvajset let boril za prostost.

Vrata v svobodo mu je odprl prvi demokratiški governer, ki ga je imela California po štirinštridesetih letih. Pet dni po inavguraciji je Olson izpolnil obljubo, ki jo je dal tekom svoje volilne kampanje, da bo namreč osvobodil sivolasega jetnika.

Mooney, ki je star sedaj 56 let, je bil obsojen, češ, da je bil leta 1916 soudeležan pri atentatu na preparedness parado v San Franciscu. Pri tisti priliki je bilo deset ljudi usmrčenih, nad štirideset pa ranjenih.

Dvorana državne zbornice je bila nabito polna. Ob govorniški mizi je stal Mooney, in oči vseh so bile uprte vanj. — Prepričan sem, — je rekel Olson, — da je Mooney nedolžen, da je bil obsojen na podlagi krivega pričanja in da je upravičen do svobode. Kdor je proti temu, naj stopi sem in naj pride na dan z novimi dokazi, če jih ima.

Nihče se ni oglasil. — S tem je nadaljeval governer, — popolnoma oproščam Thomasa J. Mooneya.

Nato je Olson sedel in podpisal uradne listine. Med bučnim nazdravljenjem navzočih je stopil Mooney k governerju, mu podal roko in se mu zahvalil.

Ob Mooneyevi strani je bila njegova žena Rena, ki je čakala nanj dolgih dvaindvajset let ter igrala važno vlogo v borbi za njegovo svobodo. V ta namen je žrtvovala vsak cent, ki ga je zaslužila kot učiteljica godbe.

— Tako sem pa srečna, Tom, — je zašepetala. Njene oči so bile vse rdeče od joka.

— Mooney je vsa leta trdil, da je bil po krivici obsojen in sicer zaradi svojih unijskih aktivnosti. Državno pravdnštvo je trdilo, da je anarhist.

Ko se je zahvalil governerju Olsonu, je rekel s tresočim glasom:

— Dolgo, dolgo je izza tistega večera leta 1917, ko so se porotniki vrnili iz posvetovalnice ter je načelnik porote potegnil s prstom preko vratu v znamenje, da me bodo obesili. To je storil prej, predno je rekel, da so me spoznali za krivega. Pozneje sem izvedel, kakšne peklenske načrte so skovali proti meni.

— Prav dobro se zavedam, da to v resnici ni slučaj posameznika, obtoženega umora, pač pa pomenja vse naše politično in socialno življenje. Prav dobro vem, da te sile niso na delu samo v Californiji, pač pa po vsem svetu.

— Jaz verujem v boljši socialni red, in temu cilju, governer Olson, bom posvetil ostanek mojega življenja. Državi Californiji bom skušal omogočiti izpolnitev vaše želje, da bo izbrisan ta madež z njenega imena.

Mooney je rekel, da se bo zavzel za Billingsa, ki je bil z njim vred spoznan krivim ter obsojen na dosmrtno ječo.

Olson in Mooney sta šla v hotel obedovat, nato sta se pa podala v Folson kaznilnico obiskati Billingsa.

Spopadi med Čehi in Madžari

SITUACIJA NA KITAJSKEM

Gen. Pajčunghaj pravi, da imajo Kitajci dovolj zaloga za dve leti. — Japonska postaja slabejša.

KVEJLIN, Kitajska, 8. januarja. — Nadomestni šef kitajskega generalnega štaba in poveljnik Cankajškovega glavnega stana v Kvejlju general Pajčunghaj je rekel, da ima Kitajska dovolj municije za dve leti in da se je ni treba bati pomanjkanja kakega važnega vojnega materijala.

General Pajčunghaj je prepričan, da bo Kitajska v tej vojni zmagała, ker more dalje zdržati vojaško in gospodarsko breme, kot pa Japonska.

Pajčunghaj, ki je bil nedavno imenovan za poveljnika v velikanski pokrajini južno od Jangea, kamor spadajo province Hunan, Kjangsi, Anhvej, Čekjang, Fukijen, Kvantung in Kvangsi, vodi obrambo teh provinc iz svojega glavnega stana v Kvejlju. Kot poveljnik te pokrajine je general Pajčunghaj najmočnejši vojaški poveljnik na Kitajskem.

General pravi, da je Kitajska zmožna voditi dolgo vojno in da bodo bodoči boji na Kitajsko mnogo bolj uspešni, kot dosedanji, ker je poveljstvo v dosedanjih bojih dobilo dobre izkušnje.

„Japonska še vedno upa na kmalošnje zmago,“ je rekel Pajčunghaj. „Nikakor pa ne more voditi dolge vojne, ne da bi se podajala v nevarnost, da v notranjosti nastane revolucija.“

„V Šanghaju so Japonci mislili, da morejo premagati Kitajce v štirih tednih s štirimi divizijami, toda vzelo je štiri mesece in so potrebovali 13 divizij. Pa padcu Nankinga so Japonci mislili, da bo Kitajska premagana v šestih mesecih, toda vzelo je mesece, da so zavzeli Sučov.“

„In sedaj, po naden Hankova, zopet v kratkem času vidijo zmago. Vse to kaže, da Japonci slabo računajo.“

VOLKOVI NA FINSKEM

HELSINGFORS, Finska, 8. januarja. — V severno Finsko je iz Norveške, Rusije in drugih arktičnih krajev prišlo več sto volkov.

Črede, ki štejejo po 50 do 60 volkov, napadajo Laplandce in črede severnih jelenov. Do sedaj so že pokončali okoli 1000 severnih jelenov. Prebivalstvo, ki je proti volkovom brez moči, je naprosilo oblasti za pomoč.

Vlada je poslala notranjega ministra M. U. Kekkonena, da preišče položaj.

ŠPANSKA NE BO KOMUNISTIČNA

Republikanska vlada ne bo na komunistični podlagi. — Gen. Franco pošilja ojačenja na jug.

LONDON, Anglija, 8. jan. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je od španske republikanske vlade prejel zagotovilo, da v slučaju republikanske zmage vlada ne bo komunistična.

To sporočilo je poslala republikanska vlada Chamberlainu, da ga ponese v Rim, kjer bo z Mussolinijem razpravljalo o splošnem evropskem in še posebno o španskem položaju. HENDAE, Francija, 8. januarja. — General Franco naglo pošilja ojačenja na fronto v Estramaduri v jugozapadni Španiji, da vstavi republikansko prodiranje, ki postaja za fašiste že zelo nevarno.

Republikanci so v treh dneh že napredovali 21 milj. To ofenzivo so republikanci pričeli, da zmanjšajo pritisk fašistične ofenzive proti Kataloniji, kjer je general Franco že dosegel mnogo uspehov.

Večera popoldne so republikanci zavzeli važna železniška križišča Paraleda de Sancejo in Fuente Ovejuna, okoli 170 milj jugozapadno od Madrida. Poročilo iz Barcelone pravi, da so republikanci zavzeli 250 kvadratnih milj ozemlja.

Na jugu, okoli 15 milj severno od Cordobe, republikanci prodirajo proti zapadu čez gorovje Sierra de Morena.

SESTANEK KNEZA PAVLA S KRALJEM KAROLOM

BUKAREŠTA, Romunska, 8. januarja. — Kralj Karol se je z jugoslovanskim kraljevim namestnikom knezom Pavletom sestel na lovu v Transilvaniji. Lova se je udeležilo tudi več diplomatov.

Oba vladarja sta razpravljala o položaju, ki je nastal vsled razpada Male antante. Neko poročilo pravi, da je knez Pavle kralju Karolu poročal o odnošajih Jugoslavije z Rim-Berlin osjo in je skušal pregovoriti kralja Karola, da se v tem pridruži Jugoslaviji.

Kralj Karol ni nasprotje složnemu sodelovanju z Italijo, toda odločno nasprotuje vsakemu nemškemu vplivu na romunske notranje zadeve.

POZORI

Rojake opozarjamo, da lahko, ko naročijo posamezne komade Slovensko-Amerikanskega Koledarja za 1939, namesto, da pošljejo svoto — 50c v gotovini ali Money Odru — priložijo k naročilu znamke po 3 oziroma po 2 centa.

CHAMBERLAIN NA POTOVANJU

Na potu v Rim bo imel razgovor z Daladierom. — Francija mu hoče še enkrat pojasniti svoje stališče.

PARIZ, Francija, 8. jan. — Zelo kočljivo diplomatsko vprašanje dela velike skrbi Parizu, Londonu in Rimu, — slednjic pa je bilo urejeno. Uradno je bilo naznanjeno, da bosta ministrski predsednik Neville Chamberlain in vnanji minister lord Halifax v tork na potu iz Londona v Rim pila „čaj“ z ministrskim predsednikom Daladierom in vnanjim ministrom Bonnetom v Parizu.

Francoski poslanik je delal na to, da se ves teden ter je prošil Chamberlaina in Halifaxa, da slišita še enkrat francosko mnenje, predno se sestaneta z ministrskim predsednikom Benito Mussolinijem in slišita njegove zahteve po koncesijah na škodo Francije.

Rimski vnanji urad pa je nasprotno izražal željo, da se Chamberlain in Halifax peljeta skozi Pariz, ne da bi se vstavila. Zato so se štirje državni ki odločili za „čaj“ in bo s tem zadoščeno želji Francije.

Daladier in Bonnet bosta sprejela Chamberlaina in Halifaxa, ko se bosta v tork pripeljala z vlakom ob 5.40 popoldne; ob 7.30 pa se bosta z brzovlakom odpeljala v Rim.

Le malo časa bo ostalo za razgovor bodisi v francoskem vnanjem uradu, ali pa v angleškem poslaništvu, toda oba angleška državnik sta že izvedela, da Francija ni še prav nič premenila svojega stališča glede španske državljanske vojne in glede drugih sredozemskih problemov, četudi je pripravljena na zmerne koncesije.

Chamberlain bo šel v Rim s svežim zatrdilom francoskega stališča z ozirom na sredozemski problem, ki bo več ali manj oviral angleško-italijansko pogajanja.

Vsled uspešnega Daladierovega potovanja po kolonijah in sprejema, ki mu ga je pridrilo domače prebivalstvo ter odločnosti ljudstva, da brani francosko kolonijo proti vsakemu vpadu, se je Chamberlain odločil, da še enkrat sliši francoske želje. Na Chamberlaina pa je tudi zelo vplival govor predsednika Roosevelta, ki je pokazal, da so demokratične države močnejše v notranjih zadevah, kot pa je bilo domnevano.

Daladier in Bonnet bosta Chamberlainu in Halifaxu rekla, da je Daladierovo potovanje dokazalo, da je Francija pripravljena in zmožna braniti svoja posestva. Sedaj, ko je Daladier izzval

MADŽARSKA VLAĐA JE POSLALA VOJAŠTVO PROTI MUNKAČU

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 8. januarja. — Natisoče madžarskih vojakov je odšlo proti obmejnemu mestu Munkaču, ki so ga Čehi bombardirali z artilerijo. Boji med Čehi in Madžari so trajali ves dan, nakar je bilo sklenjeno premirje. Ubitih je bilo 12 oseb. Potem pa je bil spor prepuščen v poravnano političnim voditeljem obeh držav.

POLJSKA DOBILA RUSKE DRAGULJE

VARŠAVA, Poljska, 8. jan. — Ker sovjetska Rusija ni izpolnila svojih finančnih obveznosti, so ruski carski dragulji v vrednosti \$7,000,000 pripadli Poljski.

V soglasju s poljsko-sovjetskim dogovorom, ki je bil sklenjen leta 1921 v Rigi v Letski, je imela Rusija plačati Poljski 30,000,000 zlatih rubljev za dragocenosti, ki so jih Rusi odnesli iz Poljske. Ker Rusija ni imela denarja, je zastavila svoje kronске dragulje, ki so bili vredni 15,000,000 zlatih rubljev. Ta pogodba je veljala za 15 let, po katerem času pripadejo dragulji Poljski, ako Rusija do tedaj ne plača.

Rusija do 1. januarja ni plačala, vsled česar so dragulji postali last Poljske.

RUSI O PREDSEDNIKOVEM GOVORU

MOSKVA, Sovjetska unija, 6. jan. — „Pravda“, ki je glasilo komunistične stranke, pravi glede zadnje poslanice predsednika Roosevelta: — Amerika se je slednjic začela zavdati nevarnosti, ki ji preti od fašizma. Jasno je, da bodo fašisti usmerili svoje napade proti takimimovanim demokracijam.

DOBRO JU JE OZNAČIL

MELBOURNE, Avstralija, 6. jan. — Znani angleški pisatelj H. G. Wells, ki se nahaja tu na obisku, je dobil oster ukor od avstralskega ministrskega predsednika Lyonsa. V nekem svojem predavanju je imenoval Wells Hitlerja pantiranega norca, Mussolinija pa fantastičnega odpadnika. Po mnenju Lyonsa se take opazke nikakor ne spodobijo.

tako narodno navdušenje na Korziki, v Tuniziji in po celi severni Afriki, je francoska vlada mnenja, da ni nikake nevarnosti, da bi mogla Italija od Francije dobiti kaj zemlje, ali pa da jo bo sploh še zahtevala. Toda francoski diplomati se boje, da bosta Chamberlain in Halifax vpoštevala italijanske zahteve, da ima Italija svoj delež pri upravi Sueškega kanala in pristanišča v Džibutiju.

Čehoslovaška armada pa ima še vedno obrnjene svoje topeve na Munkač, ki ima 30,000 prebivalcev in ki ga je Madžarska dobila od Čehoslovaške po monakovskem dogovoru.

Praški list „Narodni Osvo-boženji“ poroča, da se ob severni čehoslovaški meji zbira poljsko vojaštvo. Obmejne kraje je že zasedla infanterija, en polk artilerije in oddelek strojnice.

Čehoslovaški generalni štab je uvedel preiskavo, čehoslovaška in madžarska vlada pa boste postavili mešano komisijo, čije naloga bo dognati, kdo je kriv spopada v Munkaču.

Madžarska v svojem protestu pravi, da je čehoslovaška vlada odgovorna za izgubo življenj in da bo Madžarska ukrenila vse, da se kaj takega več ne pripeti.

PRAGA, Čehoslovaška, 8. januarja. — Pri demonstracijah v Kolti, katero vas je pred kratkim Čehoslovaška odstopila Madžarski, so madžarski orožniki ustrelili v množico in trije Slovaki so bili ubiti.

Uradno madžarsko poročilo pravi, da so madžarski orožniki aretirali nekega Slovaka, ki je razžalil regenta admirala Nikolaja Horthyja, nakar je množica pričela metati kamene na orožnike, ki so hoteli jetnika odpeljati v zapor.

Ukrajinski predsednik župnik Avguštín Vološin je rekel, da so ukrajinski in češki vojaški strogo držali določbe dunajske odločitve, da pa madžarski teroristi povzročijo izgredo, kakor v Munkaču.

Vološin pravi, da so čehoslovaški vojniki hoteli odbiti napad madžarskih teroristov pri Munkaču in so pri tem prekorajili mejo. Ko pa je čehoslovaški poveljnik opazil, da se nahaja na madžarski zemlji, je vojakom takoj ukazal umakniti se onstran meje.

Čehoslovaški vojaški atašej v Budimpešti se je sestel z madžarskim generalnim štabom, da razpravlja o dogodku v Munkaču. Obe stranki sta izrazili upanje, da bo zadeva poravnana in da ne bo prišlo do kakega nadaljnega spopada.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA"
 (VOICE OF THE PEOPLE)
 Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (A Corporation)
 Frank Maku, President J. Lupsha, Sec.
 Place of business of the corporation and addresses of above officers:
 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanada	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto .. \$7.00
Za četrt leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
 TELEPHONE: CHelsea 3-1242

GOEBBELS IN NJEGOVA LJUBEZEN

Prejšnji teden je poročalo angleško in ameriško časopisje dolgo in široko o nemškem propagandnem ministru Goebbelsu, ki je šest let poročen z ločeno ženo dr. Guenthera, pa je začel skakati preko zakonskih omejitev ter breženčati za češko filmsko igralko Lido Barovo, ženo nemškega filmskega igralca Froelicha.

Froelichovi prijatelji so zalotili Goebbelsa in Barovo v precej kočljivem položaju ter so nacijskega petelina tako temeljito zlatili, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Nemško časopisje tega seveda ni moglo, ni smelo in ni hoteli objaviti. Poročalo je le, da je Goebbels zbolel za influenco.

Kar je doletelo Goebbelsa, je živa resnica. Ameriški in angleški časnikarji se motijo edinele glede časa. Goebbels je bil že pred tremi meseci deležen batin.

Goebbelsova žena je skušala odpotovati v inozemstvo in se ločiti od svojega moža, toda Hitler ji je to preprečil.

Malo znano dejstvo je, da je Lida Barova Čehinja, ki sploh ni bila večja nemškega jezika, ampak se je šele pred razkosanjem Čehoslovaške začela navduševati za nemške nacije. Neki židovski impresario ji je preskrbel v filmu važnejše vloge.

Goebbels velja za starega Hitlerjevega kamerada — z Goeringom sta navzkriž — toda Goering ga dosedaj ni mogel odstavit. Nedvomno bo pa izrabil priliko, ki se mu je sedaj ponudila.

Goebbels bo najbrž imenovan za governorja Berlina, kar je le brezpomembna sarža, ali bo pa poslan za nemškega poslanika na Japonsko, kamor mu žena ne bo sledila, še manj pa igralka Barova.

Krožil bo pod vednim nadzorstvom nemške tajne policije, ki ima svoje agente po vsem svetu. Pa če bo poslan magari na konec sveta, ga nacijska vlada ne bo izpustila iz svojih krempljev. Goebbels ima namreč od sile strupen jezik. Če bi ne bil pod kontrolo, bi se utegnilo zgoditi, da bi namerjal Hitlerju vprid, začel porabljati svojo zgovornost proti njemu.

Rekruti iz Avstrije, zbrani na "Trgu junakov" na Dunaju, pri-egajo zvestobo Hitlerju.

Iz Jugoslavije

Pes rešil trem lovcem življenje.

Huda nesreča se je pripetila ob izlivu Vuke in Donavo pri Vukovarju. Žrtev nesreče je postal državni gozdar Savo Grujić, oče dveh nepreskrbljenih otrok, medtem ko se morajo trije lovcu zahvaliti velikemu lovskemu psu, da jim je rešil življenje.

Lovec Josip Kristofić in Roko Jakšić sta šla na lov čez Donavo v Bački. Ker so se predolgo zadržali, so zamudili brod, ki je zadnjič prepeljal potnike čez Donavo ob 4. popoldne. Zato sta šla v gostilnico Milana Rakića, da bi tam prenočila. V gostilni sta našla gozdarja Savo Grujića, ki se je vprav odpravil z gostilničarjem v Vukovar, odkoder sta nameravala iti drugo jutro na lov. Gostilničar Rakić je povabil tudi došla lovca na svoj čoln, ki bi jih naj prepeljal čez Donavo. Tako so vsi štirje stopili v čoln, poleg njih je bil tudi gostilničarjev hlapec Miša

ki naj bi čoln pripeljal nazaj domov, in pa Kristofićev veliki lovski pes. Čoln je pripeljal vso družbo že skoraj na drugi breg, manjkalo je do brega le še kakih pet do šest metrov, ko je močan val prevrnil čoln in je bilo naenkrat vseh pet v ledenih valovih Donave. Rakićev hlapec, ki edini ni znal plavati, se je krčevito prijel za rep psa, ki ga je privlekel na breg. Kristofić je klicel na pomoč in njegov pes je spet skočil v vodo in priplaval do svojega gospodarja. Ta je z eno roko prijel psa za rep, drugo roko je pa pomolil Rakiću, ki se je začel potapljati. Tako je vrtel pes rešil tudi to dvojico. Gozdar Savo Grujić se je držal prevrnjenega čolna in klicel na pomoč. Njemu je hitel na pomoč v svojem čolnu neki Hajar, ko pa je priplul do prevrnjenega čolna, je gozdar že izginil v valovih. Njegovo truplo so našli naslednji dan 30 metrov nižje od kraja nesreče.

Na do smrtno ječo obsojen trgovec.

Okrajno sodišče v Petrinji je več dni razpravljalo o groznem zločinu, ki ga je zagrešil trgovec Sime Djaković, ki je nekomu naročil, da je zažgal njegovo hišo v kateri sta zgoreli trgovčeva žena in služkinja. Poleg Djakovića se je zagovarjal tudi Lazo Eremija, ka terega je Djaković obdolžil, da je zažgal hišo. Obtožena je bila tudi trgovčeva sestra Marija Mrdjenović, da je iskala morileca za svojega moža, poleg tega pa je imela nedovoljeno razmerje s svojim bratom Djakovićem. Sime Djaković je bil obsojen zaradi naročenega požiga svoje hiše in trgovine, ob kateri priliki je zgorela njegova žena Milica in služkinja Fanička Belenić, kakor tudi zaradi nedovoljenega razmerja s sestro Marijo Mrdjenović, na do smrtno ječo, Marija Mrdjenović je bila obsojena zaradi razmerja z bratom Djakovićem in ker je iskala morileca za svojega moža, na 6 let ječe. Lazo Eremija pa je bil oproščen, ker je dokazal svoj alibi. Oba obsojenca sta vložila priziv in revizijo, državni tožilec pa je zahteval revizijo za vse tri obtožene. Na koncu je stopil ured senat Lazo Eremija in dejal: "Hvala vam, gospodje sod-

V Sarajevu je 30 nad sto let starih ljudi.

Na zahtevo državnega statističnega urada so popisali v Sarajevu nad 100 let stare ljudi in našli so jih nad 30 in sicer okrog 20 starcev in 10 starih.

Strašen zločin ljubosunnega fanta.

V vasi Melinah blizu Jajca je 20-letni Srećko Martinović s samokresom ustrelil soseda Jakoba Lukića, potem je pa sebi pognal kroglo v glavo. Fant je bil zaljubljen v Lukićevo hčer, ki se je pa zaročila z drugim. Misleč, da je tega kriv oče, ga je ustrelil.

Izseljevanje v preteklem letu.

Po podatkih izseljenskega komisarja v Zagrebu se je v preteklem letu gibalo izseljevanje prebivalstva Jugoslavije takole: V evropske države se je izselilo okrog 16.000 oseb in sicer v Francijo 9.600, v Nemčijo 2.600, v ČSR 730 v Romunijo 500, v Avstrijo 360, v Albanijo 260, v Belgijo 200 itd. Čez morje je šlo 5.000 oseb in sicer v Združene države 2.400, v Kanado 1.000, v Argentino 840, v Chile 50, v Avstralijo 450 v Novo Zelandijo 140, v Urugvaj 50, Južno Afriko 50, v Brazilijo 40 itd. Isti čas pa se je vrnilo iz tujine v domovino okrog 6.000 oseb. Čisti odtok izseljenstva iznaša torej okrog 15.000 oseb, ki so v gotovi meri razbremenile domačo borzo dela. Dotok izseljenjskih prihrankov je narasel in iznaša kakih 40 milijonov več kakor prejšnja leta križe. Posebno dobro so se znašli naši izseljenci zadnji čas v državah Južne Amerike, zlasti v Boliviji ki je za naš svet postala nova Kalifornija. Izseljenci ki so že pred 20 leti prišli v Bolivijo, so dosegli zavidanja

BLAZNIKOVA
Pratika
 za leto 1939
 Cena 25c
 s poštino vred.

"Glas Naroda"
 216 West 18th Street
 New York, N. Y.

vredne uspehe. Večina njih je iz Dalmacije, z otoka Hvara.

Stoletniku v Bosni so zrasli novi zobje.

V Sankem Mostu prebiva jugoslovanski Zoro-aga, st. letnik Smajo Bejdžić-Kalić. Zivotari v siromašni hišici, Vzdržujeta ga dva sina. Mož je še krepak in ve povedati mnogo zanimivosti iz prejšnjih časov. Zadnje dni so mu zrasli novi zobje. Ne koristijo mu pa ne mnogo, ker živi največ od črne kave in od cigarete.

V žitnici je skoraj umrl od glada.

V bližini banatske vasi Araga pri Somboru so našli nezavestnega človeka. Kmetje so ga prenesli v bolnišnico v Sombor, kjer je kmalu prišel k sebi. Nesrečnik je 40 letni Ivo Grkić, mehanik iz Zagreba. Že dolgo časa je brezposeln. Pred dvema mesecema se je napotil iz Zagreba iskat kruha. Prehodil je Slavonijo, Srem in Bačko, nakar je prišel v Banat. Čeprav je hodil po žitnici Jugoslavije, je skoraj umrl od glada. Zaradi izčrpanosti je dobil srčni napad in se je zgrudil na cesti. Do nadaljnjega ga bodo obržali v bolnišnici.

Muslimanom je prepovedano sklepanje mešanih zakonov.

Širši svet islamskega verskega poglavarstva v Sarajevu je odredil, da šeriatska sodišča odslej naprej ne bodo več priznavala ali legalizirala zakonskih zvez, ki so jih muslimani sklenili z ženami drugih veroizpovedi. Dosljedni sklenjeni mešani zakoni se še smatrajo za legalne in veljavne. Odslej pa so taki zakoni za muslimane prepovedani. Če se muslimane poroči po kakem drugem verskem obredu ali civilno z ženo druge veroizpovedi, šeriatsko sodišče njegovega zakona ne bo legaliziralo in muslimani imajo dolžnost, da vernike, ki so se poročili brez dovoljenja šeriatskega sodišča, črtajo iz članstva verske zajednice.

Ko obnovite naročnino, pridajte še 50 centov za S. A. Kolar za leto 1939.

Peter Zgaga
 PO PRAZNIKIH

Navzlic udarec, s katerimi me zadnje mesece obdarja usola, sem praznike še dosti lepo in prijetni preživel. Rojaki so se me spomnili; z različni darovi, katere bi pa najraje odklonil, ker jim ne morem dati ničesar v zameno.

Slovenski mesar Kramer ni je poslal iz Clevelanda zavoj klobasa in po starokrajstem načinu napravljen želodec. Vsi, ki so to robo pokusili, je niso mogli prehaliti. In po dolgem času sem zopet enkrat pokusil "cawaboo" tisto nebeško dobro kapljo, ki raste nekje v bližini Clevelanda. Rojak Kramer pač ve, vta sta si klobasa in voda smrtna sovražnika in je vsled tega svojo pošiljko temu primerno opremil.

S slinim darilom se me je spomnil tudi moj mladi prijatelj Čali Furlan, ki bo nekoč gospodaril na veliki farmi nad Little Fallsom.

Seznanila sva se bila pred leti, ko je dospel v New York, ker so mu zdravniki v gornjem delu države precej jasno namignili, da bo izgubil vid. Newyorški mojstri so mu rešili oboje: oči in vid. Poleg tega, da vrši delo na farmi in v mlekarni, lahko že čita in piše, in če se mu bodo oči tako boljše kot so se mu doslej, ko kmalu dobil lajsans, da se bo lahko sam s karo odpeljal vasovat k svojemu dekletu.

Istotako kot blagovnih darov, sem bil pa vesel tudi bodrilnih besed in iskrenih voščil, ki so mi jih poslali rojaki za praznike iz vseh strani Združenih držav in Kanade.

Do nadaljnjega ga bodo obržali v bolnišnici.

Muslimanom je prepovedano sklepanje mešanih zakonov.

Širši svet islamskega verskega poglavarstva v Sarajevu je odredil, da šeriatska sodišča odslej naprej ne bodo več priznavala ali legalizirala zakonskih zvez, ki so jih muslimani sklenili z ženami drugih veroizpovedi. Dosljedni sklenjeni mešani zakoni se še smatrajo za legalne in veljavne. Odslej pa so taki zakoni za muslimane prepovedani. Če se muslimane poroči po kakem drugem verskem obredu ali civilno z ženo druge veroizpovedi, šeriatsko sodišče njegovega zakona ne bo legaliziralo in muslimani imajo dolžnost, da vernike, ki so se poročili brez dovoljenja šeriatskega sodišča, črtajo iz članstva verske zajednice.

— Oprosti, — piše neznanca mi Kristina, — da Ti tako pozno pošiljava voščilo za Božič, bo pa za novo leto bolj držalo, četudi boš dobil par dni kasneje.

— Moram biti pa odkrita. Pišem namreč le na pritisk moje hčerke Marie, katere je podpisana na prvi strani.

— Stara je sedem let in pol, pa ni prej mirovala, da sva Ti pisali. Zna namreč tudi slovensko čitati in se zelo zanima za Tvojo kolono. Sempatam sama kaj prebere iz Tvoje kolone, ali pa mene nadleguje, da ji moram brati, seveda kar je zanj primerno.

— Večino in vedno govori, da bo šla v New York k Petru Zgagi na obisk.

Hodi namreč šele prvo leto v šolo. Bila je namreč bolehna, pa smo jo doma učili. Tudi sedaj je v postelji zaradi prehlada in ima še več časa misliti na Zgago. In pravi: — No, tudi on je bolan in zato toliko lažje prestajam.

— Torej brez zamere. Tudi jaz Ti želim veselo novo leto in zdravje, da boš zopet s pridom polnil svoje kolono.

— Pozdrav od rojakinje Kristine.

Na prvi strani voščila je slikica zimske pokrajine. Drevje se šibi pod snegom in golo vrbinje se otožno sklanja nad zamrznenim potokom. Spodaj se je z velikimi črkami podpisala Marie. Iz pokrajine diha tih žalost.

Le pogum, Marie, saj bo kmalu pomlad. Bo že vsaj za te, če je zame ne bo.

Nekaj posebnega!
 Naročite že danes!

VSAKEMU
 ki naroči Slovensko-Amerikanski KOLENDAR za leto 1939, pošljemo ...

AKO NAMERAVATE OBISKATI SVETOVNO RAZSTAVO, VAM JE TA ZEMLJEVID NEOBHODNO POTREBEN.

OGROMNOST SVETOVNE RAZSTAVE V NEW YORKU BO SLEHERNEGA PRESENETILA

Izšel je

Slovensko-Amerikanski KOLENDAR 1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR ZEMLJEPISE GOSPODINJSTVO NARAVOSLOVJE RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštino

Naročite pri: Ne zamudite te prilike!

Slovenic Publishing Co.
 216 West 18th Street New York, N. Y.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V Jugoslavijo:	
Za \$ 2.50	Din. 100
\$ 4.85	Din. 200
\$ 7.20	Din. 300
\$11.60	Din. 500
\$22.50	Din. 1000
\$44.50	Din. 2000
V Italijo:	
Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.	Lir 200
\$ 29.	Lir 500
\$ 57.	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedena, bodite v dinarjih ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU)
 216 W. 18th ST., NEW YORK

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj; KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
 ::POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA":
 216 West 18th Street New York, N. Y.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj; KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
 ::POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA":
 216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

G. H. BRAESCU:

POMOTA

Ionel Petrescu je bil pripravnik v zunanjem ministru. Končno naj bi se približal vresničanju svojih sanj: Nineta, ki je govorila francoski in igrala klavir, je privolila k večerji z njim. Družestna blondinka je bila posebljenost vseh zahtev kar jih je mogel imeti tak pripravnik v zunanjem ministru. Razen tega je bila vdova in povrh še bogata, kar je že samo po sebi jamčilo za srečo bodočega konzula pa naj ga zanese usoda kamorkoli. Tudi Nineta je bila navdušena nad svojim uspehom in junaško je prenašala stiskanje roke, čeprav se ji je zajedal prstan v prst. Ali ga je imela rada? Morala. Naj bo že kakorkoli daleč od ljubezni ni bila. Ionel je prišel kakor iz škatlice vzeti v sportni obleki. "Au! Nikar tako ne stiskajte, roka me boli!" "Oprostite, tako sem srečen."

"Kaj počenja?" "Smeje se." "Še tega je bilo treba. Nikoli več ne pridem sem. Nikoli vam tega ne olpustim." "Moja oboževana Nineta!" "Opozorjam vas, da nisem in tudi ne bom vaša." "Tiho, da vas kdo ne sliši. Delajte se, kakor da jeste, milostiva." "Kaj naj pa jem, ko nama ničesar prinesli?" "Gospod plačilni..." "Nineta presenečeno: "Molčite prosim vas! Čujte, izgovorili so moje ime, govore o nama." Polkovnik: "Sijajna ženska! Te oči in lase! Divno telo! In inteligentna! Še nerabljene gosli. Mož se ji je smrtno ponesrečil. Že tri tedne je vdova." Mihail Ionescu: "Kdo je pa ta fant z njo?" Polkovnik: "To je nekakšna šema." Ionel ogorčeno: "Neumnosti, le čemu se sploh zmenite za nje?" Mihail Ionescu: "Zares?" Polkovnik brez oklevanja: "Domisljavec. Nemogoč človek. To vem zanesljivo. Povedala mi je Karolina. Ali poznate Karolino?" Mihail Ionescu: "To je tista debela Nemka, kaj ne?" Polkovnik: "Tista, tista. Živela je z njim mesec dni, potem pa ni mogla več vzdržati." Močno se je stemnilo. Polkovnik si je prižgal cigareto in odšel zibajočih se korakov. Tudi Nineta je vstala in si je la natikati rokavice. "Torej s tako žensko hodite?" Ionel vos nesrečen: "Prisegam vam!" Nineta razočarano: "Fu!" Ionel jo hoče objeti: "Dovolite mi. Videli boste!" Nineta ga palmi od sebe, da se kar opoteče: "Kaj bom videla? Smešni ste. Prav je dejal polkovnik. Šema ste!" Ionel obupano: "Stanujete daleč, dovolite mi vsaj, da vas spremim."

Nineta strupeno: "Da bi morala še jaz ščititi vas, če bi me kdo napadel — hvala lepa." Zaničljivo nasmejana je poklicala prvega izvoščaka in se vsa razkačena odpeljala. Ves iz sebe od jeze je planil Ionel Petrescu s klobukom v roki za polkovnikom. Zgrabil ga je za rokav. "Čujte, gospod, ali me sploh poznate?" "Kdo pa ste?" "Jaz bi pa rad vedel, kdo ste vi?" "Sem polkovnik Popescu." "Jaz sem pa Ionel Petrescu. Kako ste si mogli dovoliti žaliti me, ne da bi me poznali?" "Jaz?" "Vi?" "Kdaj?" "Malo prej." "Kje?" "V restavraciji, kjer sem bil z damo." "Z gospo Georgescu?" "Da, gospod." "To ste bili vi? Pardon, oprostite. Zamenjal sem vas z nekim prijateljem, na las je vam podoben, toda od blizu si sploh nista podobna."

Razne vesti.

ALI JE BIL FOCH GENIALEN VOJSKOVODJA?

V "Frankfurter Zeitung" je bil objavljen te dni članek pod naslovom: "Ali je bil maršal Foch genialen vojskovodja?" Gre v bistvu za kritično premostrivanje knjige angleškega kapitana Diddella Harta, ki je izšla v nemškem prevodu in ki opisuje življenje ter vojno umetnost maršala Focha. Kapitan Hart gleda na maršala Focha dokaj kritično, tako da njegova sodba večkrat močno nasprotuje dejstvu, da so bili v marec 1937 maršalovi zemski ostanki preneseni v Dom invalidov, kjer počivajo kraj zemskih ostankov Napoleona. Po Hartovem opisovanju je na 19-letnega Ferdinanda Focha zelo vplivala napoved francosko-nemške vojne leta 1870, ki ga je dosegla pri študiju v jezuitskem kolegiju v Metz. Po vojni se je vrnil v kolegij, da bi nadaljeval študije, pa je prišel profesor kolegija in nagovoril navzoče sošolci oči: Ljubi otroci in sporočil jim je, da je Metz pripadel Nemčiji. Povesil je glavo in sklenil roke k molitvi. Angleški kritik je prepričan, da je poraz Francije v vojni z Nemčijo prinesel v francosko generaliteto in v častniški zbor nekakšen občutek manjvrednosti. Ta občutek se je pozneje izpremenil v željo po revanši, po povračilu milo za drago, kar je pršlo do izraza v vojni doktrini s klicem: Napasti! Napasti! Strogo katoliški svetovni nazor je še podžigal v Fochu to absolutno vero v absolutni uspeh napada. Ko je prišel kot 40-letni mož na vojno akademijo kot profesor, je že imel svojo strogo oblikovano doktrino. Bila je enostavna. Njen nazor je bil prav za prav Clausenicev nazor, da mora vojskovodja v zmagi verovati, če hoče zmagati. Foch je naravnost fanatično gojil to vero ter zanebral celo moderni razvoj vojne umetnosti. V tem pogledu je zagrešil v svoji teoriji večkrat napake in podeden je recimo pomen modernega strelnega orožja prav v obrambi. Na Fochevo duševnost je vplivalo, kako so ga zavrnil v

Dreyfusovi afero, ker je bil katoličan. Ko pa naj bi bil ministrski predsednik Clemenceau imenoval Focha za poveljnika vojne akademije, ni imel zaupanja vanj. Šele ko je spoznal, da oznanja nauk "napasti napasti," ga je imenoval. V začetku svetovne vojne je poveljeval Foch armadnemu zborniku Marni. Tudi tu je brezobzirno napadal in smo neprevidnost n strani nemškega vrhovnega armadnega poveljstva je kriva, da je tudi Fochu pripadel del slave za zmago na Marni. Na Sommi je žrtvoval Foch tisoče in tisoče francoskih vojakov in tudi v odločilni fazi vojne spomladi 1918 je storil več napak s tem, da je nepremišljeno pogljal svoje armade v napad. V tistem času je Clemenceau nekoč iskal Focha, ki je bil baš v cerkvi. Šlo je za nekaj izredno važnega. Polkovniko so hoteli Focha poklicati, toda Clemenceau je odgo-

vorol. Ne motite ga, to mu je vedno dobro storilo. Ob koncu vojne je samo ogromna premoč Amerike, moralna in gnotna povzročila, da je mogel aoch voditi srdilte napade na vsej fronti. Napadi so bili pa pogosto slabo zasnovani in padlo je mnogo več vojakov, nego bi bilo treba. Zanimivo je pa, da priključuje nemški kritik tej strogi odbi svojo kritiko. Res je, da maršal Foch večasih ni pravilno razumel položaja in da je delal napade, toda imel je dobre živce. A dobri živci so za vojskovodjo pogosto važnejši od dobrega zapopadenja. Za aktivnega državnika ali vojskovodjo je odločna železna volja važnejša, od pravilne razumske presoje. Ta mož — Foch — ki se je tolikokrat zmotil, je izžareval iz sebe v kritičnih urah za Francijo toliko optimizma in tako energije, da je rešil narod. Foch je sicer baje zmagal

ko so njegove armade dosegle premoč nad nemškimi, toda za sluga njegove nezlonljive vere v zmago je bila, da je francoska armada tako dolgo vzdržala. On je v zmago veroval in zato je zmagal. V Avstraliji so ponovno odkrili ležišče zlata, preden so se odločili, da jih bodo izkoriščali. Že leta 1820 so prvi odkrili zlato. Avstralija je bila tedaj še kazenska kolonija in trop zločincev je pod varnim nadzorstvom delal neko cesto ob bregu Ribje reke v Novem Južnem Walesu. Tedaj je neki paznik zagledal jetnika, ki ni delal in samo onazoval nekaj v svoji roki. Ko je stopil k njemu, mu je pokazal majhno kepo zlata, ki jo je bil jetnik našel v zemlji. Nihče mu ni verjel. Menili so, da je kaznjence ukradel

zlato uro in jo pretopil. Za kazeno so ga izšibali. Leta 1823 je odkril zlato zemljemer McBryan v pesku Botničnega zaliva. Oblasti so morale sedaj verjeti, pa so o stvari rajši molčale, ker so se bale za svoja mesta in pa navala pustolovcev. Novo odkritje zlata leta 1830 je napravilo pač nekaj senzacije, toda šele ngotovitve nekega kalifornijskega geologa leta 1851 so povzročile zlato mrzlico, ki je preobrnila avstralsko zgodovino. Sto tisoči naseljenecv so prihajali v deželo in ji dali nov obraz. SLIVA V CVETJU. Na dvorišču Grge Budislava Hajduka v Brčkem je v polnem cvetju sliva, čeprav je bilo zadnje dni precej hladno. Sliva cvete tako bujno, da bi človek mislil, da smo v začetku pomladi, ne pa na pragu zime.

Poučni spisi: AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. Trda vez. 279 strani. Cena \$1.10. Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine zmožni. AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Rev. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano. Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druge narodne ustanove. Bogato ilustrirano. Cena \$5.00. ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavljen dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00. BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c. BODOČI DRŽAVLJANI naj naročite knjilico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljene. Cena 35c. BREZPOSELNOST IN PROBLEMI SKRŠTVA ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35c. DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasna-ga. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoj delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis o denarju. Cena 80c. DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50. Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; silke. DO ORHIDA DO BITOLJE. 100 strani. Zanimiv potopis s slikami iz tih krajev naše stare domovine, ki so Slovencev le malo znani. Cena 70c. GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. S slikami. Cena \$1.25. IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani. Poljudni spis o naravoslovju in svezdosnastvu. Cena 50c. KOKOŠJEREJA. Sestavljen Valeatin Razinger, 64 strani. Cena trdovez 50 Broš. 35. KRATKA SERBSKA GRAMMATIKA. 68 strani. Cena 30c. KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HERVATOV IN SRBOV. 95 strani. Cena 30c. KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. Cena \$1.25. KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c. KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str. Navodila za izračunavanje okroglega, resnega in temnega lesa. Cena 75c. LJUDSKA KUJARICA, najnovejša in praktična zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c. MATERJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čermelj. S slikami. 190 strani. Nauk o atomih, molekulah in elektronah. Poljudno pisana rasprava o izobčicah moderne znanosti. Cena \$1.25. MILKARSTVO. Spisal Anton Pevc. S slikami 168 strani. Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena \$1.00. NAROD. K. IZUMIRA. 101 strani. Poljuden opis najsevernejšega naroda na svetu. Njegove šege in navade. Cena 40c. NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI. Opisal Fran Erjavec, 224 strani. Broš. Cena 40c. OBRATNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavninarstvo ter železnodarstvo. Cena \$2.50. ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c. PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str... Priročna knjilica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c. PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtnami sodobne filozofije. Cena 70c. RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani. V knjigi so opisani predhodniki in idejni utemeljitelji te svojevrstne ruske struje. Cena \$1.50. SPOMINI. (Spisal Jože Lavtižar.) 243 strani. V tej knjigi očuja naš znan potopisec Spiglik Lavtižar spomine na svoja brezštevilna potovanja. Cena \$1.50. SPLOŠNI PODUR, KAKO OBDELOVATI IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c. SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-SLOVAR. 148 strani. Cena 90c. SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. 143 str. Druga polovica knjige vsebuje nemško-slovenski slovar in kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. Cena 40c. UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 75c. UMNI KNISTOVALEC. Spisal Franc Povše. Cena broš. Cena 50c. VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti; burke in šaljivi poskusi; vedčevalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45. VODNIKI IN PREROKI. 128 strani. Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe ter vsebuje življenjske moč, ki so s svojim delom privedli slovenski narod iz sušenjstva v svobodo. Cena 60c. ZNANSTVENA KNJIZNICA. 78 strani. Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen opis vojaške republike zaporoških kozakov. Cena 50c. ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c. VERNE DUŠE V VICAH. Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena... 35 Eden najboljših spisov francoskega mojstra. vsota iz naslega kmetijskega življenja. VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Molkó; s slikami) Cena \$1.00. TRDA VEZ.....1.20. ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA..... 60c.

VAŽNO ZA NAROČNIKE. Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega denarja in stroškov, Vas prosimo, da skuhate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obklati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
- COLOMADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin; Walsenburg, M. J. Baput
- INDIANA: Indianapolis, Fr. Zepanik
- ILLINOIS: Chicago, J. Berth; Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois); Joliet, Jennie Bamslich; La Salle, J. Spelich; Mascoutan, Frank Augustin; North Chicago in Waukegan, Math. Warkich
- MARYLAND: Eltamilier, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN: Detroit, L. Plankar
- MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouda, J. Leandri; Ely, Jan J. Fustel; Brvick, Louis Gouda; Gilbert, Louis Vanni; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatic
- MONTANA: Roundup, M. H. Pustan; Washoe, L. Champa
- NEBRASKA: Omaha, P. Brodovick
- NEW YORK: Kroschka, Anthony Svet; Gowanda, Karl Strubna; Little Falls, Frank Mast
- OHIO: Harborton, Frank Troha; Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, Jobe Stupnik; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, John Kumle; Youngstown, Anton Kibraf
- OREGON: Oregon City, J. Koblar
- PENNSYLVANIA: Bessemer, John Jevnikar; Broughton, Anton Ipavec; Conemaugh, J. Bresovec; Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Ruznik; Export, Louis Sapanik; Farrell, Jerry Okorn; Forest City, Math Kramb; Fr. Blodnik; Greensburg, Frank Novak; Homer City, Fr. Ferenčak; Johnstown, John Palant; Krayn, Ant. Tauselj; Lanesco, Frank Balloch; Midway, Jani Žust; Pittsburgh in okolica, Philip Progar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Šuštrus; West Newton, Joseph Jovan ...
- WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Štek; Sheboygan, Joseph Kaldel
- WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher; Diamondville, Joe Rukin

UPRAVA "GLAS NARODA"

SLEHERNI včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. R.

25

Da bi vzela avtomobil, ji sploh ne pride na misel. Gospa Pluska se je od Gunde poslovila s solzami v očeh in ji še skozi okno maha z rokami Gunda zelo težko nese svoja dva kovčega in se ne more obrniti, pa tudi mislila ni nato, da bi njena dosedanja gospodinja mahala za njo. Dobra starka je bila skoraj pono-na, da se je njena stanovalka od nje preselila v odlično vilo in da je gospod Bertram dobil zelo dobro službo in je celo tak daleč odpotoval. Gospa Pluska pa je reveda hotela nekaj tega sijaja obrniti na svojo osebo in tako je njena sosedica natančno izvedela, kaj se je zgodilo z njenima stanovaleca.

"Prišlo se je s pečenko in emoki." To je gospa Pluska dognala kajti, da je gospod Bertram onega pomembnega večera tudi za njo kupil porcijo okusne pečenke, toga ni mogla pozabiti.

Z vzdihom se obrne od okna, ko Gunde ne more več viliti in hoče ravno izginiti v kuhinjo, ko zazvoni zvonec pri glavnih vratih. Vrata odpre in zunaj vidi stari mladega gospoda, ki je navzlic trdnemu sklepu, da celo stvar opusti, postal slab in je prišel in stal pred staro gospodinjjo. To je dr. Hans Roland, kateremu ni nič pomagalo, ko je hotel misliti na krasno mlado dekle prespati. Ravno nasprotno, še bolj kot večeraj je hrepel po svidenju z njo. Vljudno vpraša: "Imate dve sobi oddati?"

Naglo odgovori gospa Pluska. "Da, gospod, dve prijazni sobi. Ali si ju hočete ogledati?" "Rad, ako je mogoče. Ali imate še katere druge najemnike?"

"Ne, samo te dve sobi morem oddati. Prej sta ju imela brat in njegova sestra, toda mladi gospod je večeraj zvečer odpotoval v Švico, njegova sestra pa je tudi odšla. Povabljen je bil v neko odlično vilo ob Vanskem jezeru."

Kako ponosna je bila gospa Pluska, da je mogla vse to pripovedovati. In mladi fant se za to zelo zanima; sedaj je bil prepričan, da je bilo krasno dekle, ki se je skrivaj pripilazilo v njegovo sobo, v resnici sestra onega gospoda, kajti vse se točno vjema.

"Tako, tako, torej sta stanovanje odpovedala." Gospa Pluska pokaže obe sobi, ki ste bili navzlic svoji priprostosti čisti in lepo opremljeni. In pri tem porabi celo reko besed in gospod Hans Roland na ta način izve, kar je hotel izvedeti.

Gospa Pluska tudi pohvali gospoda Bertrama, da je, navzlic temu, da je bil diplomiran inženir, pri tvrdki H. C. Krause prevzel službo raznašaleca, da je mogel zaslužiti kruh za sebe in za svojo sestro.

"Toda vse, kar je prav, gospica Gunda je tudi pridno delala, je za nekega pisatelja na stroj pisala dolge, dolge romane. Sedaj pa mora zopet čakati, da dobi drugo delo. Oba sta bila vedno pridna in uljudna; z najemnino sta me pustila samo enkrat čakati, drugače sta jo vedno točno plačala. In kako rada sta se imela — naravnost gnjiljivo. Sedaj pa sta oba odšla; skoraj sem se izjokala. Ravno kar sem se za gospico Gundo mahala, ko je šla s svojimi kovčgi na železniško postajo. In vse to pohištvo je še last obeh in bo ostalo v sobah do prvega marca. Do tedaj je tudi plačana najemnina. Tako dobrih najemnikov ne bom nikdar več dobila."

In tako pripoveduje dalje. In Hans Roland se ne naveliča poslušati, si z velikimi očmi ogleda obe sobi in hoče po ovinkih izvedeti, kam je šla Gunda Bertram.

Ker je Gunda za vsak slučaj pustila svoj naslov, tako Roland tudi izve in še več, kajti gospa Pluska pride v svoji vni od sto na tisoč.

Slednjic pa ji zmanjka besed. Globoko potegne sapo in vpraša, ako so gospodu sobe všeč.

Tedaj pa pravi Roland: "Zelo mi je ža, draga gospa, toda sobi ste premajhni, kajti v nje ne morem spraviti svojega pohištva. Zahvalim pa se za vašo prijaznost. Kar ste mi povedali, je bilo za mene zelo zanimivo. O Upam pa, da boste zopet dobili tako dobre stanovalece. Z Bogom!"

Hans Roland stoji nekoliko potrt na ulici. Ali je še vredno iti na postajo po ulične železnice? Gunda se je najbrže že davno odpeljala na Vansko jezero. Toda poskusiti more. Gre proti postaji, toda na postaji Gunde ni videti.

In tako zopet odide. Naenkrat pa se zasmeje. Njegovi stariši tudi žive ob Vanskem jezeru. Ob nedeljah jih je javadno obiskoval. Danes pa je petek. V nedeljo bo šel malo bolj zgodaj in bo hodil okoli Werderjeve vile.

Kje je bila vila, ni bilo težko dognati potom naslovne knjige. Preveč Werderjev menda ne bo stanovalo ob Vanskem jezeru.

Kako je prišla Gunda do tega, da se je preselila v tako vilo, Roland navzlic zgovornosti gospe Pluske ni mogel dognati. Zadovoljen pa more biti z dosedanjim uspehom svojega poizvedovanja: brat je inženir in je dobil službo v Švici, njegovi sestri pa je ime Gunda — na vse zadnje prav lepo ime — in poleg tega je še tudi vedel, kje stanuje.

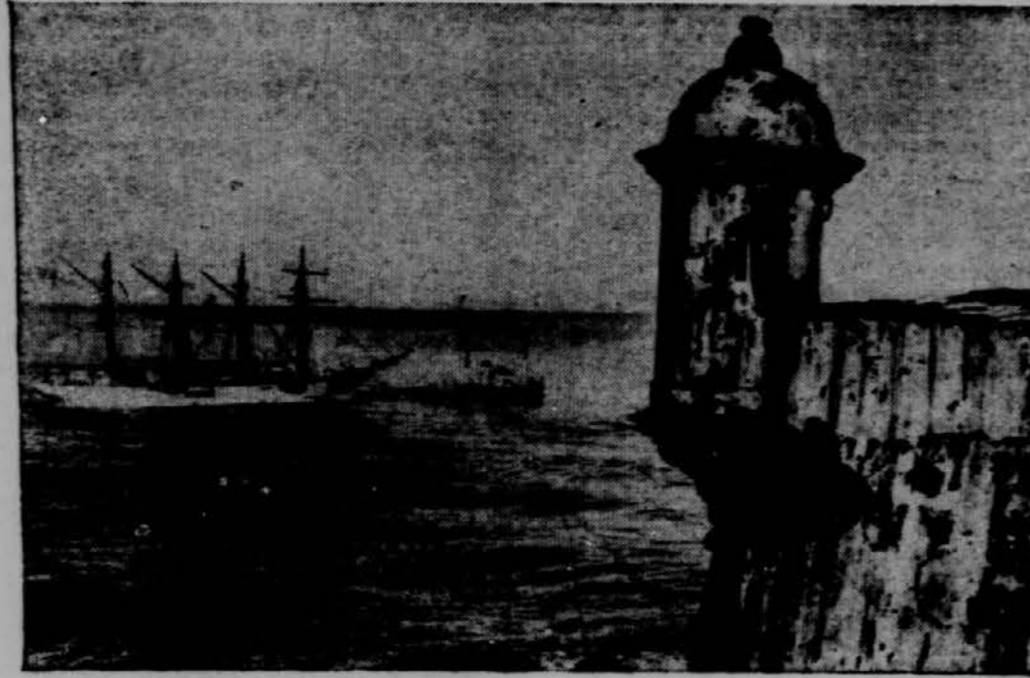
Upa, da mu bo sreča še dalje naklonjena. Zadnji čas pa je, da gre v svoj urad. Mogoče je prišla kaka stranka, kateri je pisarniški sluga povedal, da mora nekoliko počakati.

In če je bito temu tako, je mogoče stranka mislila, da je odvetnik zelo zaposlen.

No, to ni nikaka škoda. Zato se odloži, da bo iz svojega stanovanja šel v pisarno. In Hans Roland ima v resnici srečo. Kakih pet minut čaka nanj precej zbehan gospod, ki se želi ločiti od svoje žene, ker se je prepričal o njeni nezvestobi.

To ni boka brezpomembna zadeva; ne, ne, temveč zelo velika.

NA POTI PROTI BRAZILJI

Brazilska vojna šolska ladja "Almirante Salandanha" na poti proti Rio de Janeiro iz bižine Puerto Rico, kjer je pred par meseci naselila na pečine.

Avstralija je stara šele 150 let

Dne 11. maja 1787 zgodaj jutraj je prebivalec angleškega mesta Portsmouth prebudi- lo zamolklo ropotanje bobnov. Meščani so že vedeli, za kaj gre; po dolgem času se zopet odpravljajo velika skupina kaznjencev, da jih odpeljejo v kolonij odkrite dele sveta in tako za vedno ločijo od družbe. Ta transport je bil namenjen nekam v južna morja in neko novo deželo, morda celo na majhen otok ali nekaj takega.

Za čas vkrcavanja so izšle stroge odredbe, da morajo vsa okna in vsa vrata biti zaprta. Vojška dela po ulicah špalir, v katerem na 30 težkih vozovih peljajo uklenjene kaznjence v pristanišče Beach Point, kjer čakajo že čolni z veslači, ki bodo obsojence prepeljali na transportno ladjo. Vselej, kadar kak čoln odvesla od brega, kaznjenci zaženejo pretresljiv krik, za slovo domači zemlji. Naslednji dan se transportne ladje približajo dvema vojnima ladjama, nakar 13. maja odpluje "prvo brodogoje" proti Avstraliji.

Sveda tkarat angleška javnost ni mogla niti slutiti, kaj ta kazenski transport za svetovno gospodarstvo Angležev pomeni. Okrog 800 kaznjencev je odšlo in jih ne bo nikoli več nazaj, kakor se je pred njimi zgodilo že s tolikimi drugimi. In to vest je takratno časopisje odpravilo z nekaj vrsticami.

"Prvo brodogoje," kakor se ta kazenski transport še danes v zgodovini Avstralije imenuje, je obstajalo iz zgoraj omenjenih dveh vojnih ladij in devetih trgovinskih ladij, ki so jih preuredili na transport kaznjencev. Debele stene, obite z dolgimi žebli in preluknjane z odprtiniami za streljanje, ločijo krov za posadko od spodnjih prostorov za kaznjence, da bi bila tako onemogočena vsaka zveza med tema dvema deloma ljudi, zlasti pa, da bi se prepričilo kako ropanje, ker taki kaznjenci so bili vseh obrov vajeni. Med kaznjenci so vedno oborožene straže, ladje same pa so bile tudi s strelivom in orožjem dobro preskrbljene, da bi mogle zadušiti vsak upor.

Pa tudi za druge sloveške potrebe ni bilo tako slabo preskrbljeno. Živeža in vode je bilo dovolj na vsaki ladji je bil tudi zdravnik in bolnikom so dovolili tudi nekatere olajšave. Tem razmeram se je morda treba zahvaliti, da je od okrog 1500 ljudi na 8-mesečni morskoi vožnji umrlo samo 30 ljudi, kar je za takratne razmere zelo malo. In to kljub temu, da so bile vse ladje zelo natrane. Vse ladje tega brodogoja so namreč skupaj imele le 3832 ton, kakor ima danes povprečen obrežni parnik. Na tem ozkem prostoru se je gnetlo 450 mož posadke, 250 častni-

kov in vojakov, med katerimi jih je 28 vzelo tudi svoje žene in otroke s seboj. Med kaznjenci pa je bilo 558 moških in 192 žensk, od katerih jih je 13 vzelo svoje otroke s seboj.

Poveljnik brodogoja in prvi glavar vse te družbe je bil kapitan Arthur Phillip, pozneje prvi guverner Avstralije. O ten možu je zgodovina ugotovila, da je bil sicer rojen v Londonu — okrog leta 1738 — njegov oče pa je bil iz Frankfurta ob Maini, torej Nемец, in se je tudi Phillip vedno pisal po nemškem načinu Philip. Mladi Arthur je že s petnajstimi leti stopil v angleško vojno mornarico in je imel za seboj več let burnega mornarskega življenja, ne da bi se kdaj kaj posebno izkazal. Po končani špansko-portugalski vojni je stopil iz službe in se je umaknil v pokoj. Iz tega miru ga je lepega dne poklical lord Sydney in ga povabil, da bi prevzel nadvse težavno nalogo, katere težkoč vnaprej niti videti ni bilo mogoče; z majhno družbo vojakov in mnogo večjo družbo zločincev naj bi odpluli v površno znani del zemlje, ki ga še nikdar ni videl in o katerem sploh še ni bilo nobenih zanesljivih poročil. Tam naj bi ustanovil novo kolonijo in družbo navadil na urejeno življenje.

Kapitan Phillip je pod ugodnimi vetrovi plul s temi jadrnicami proti rtu Teneriffa na zahodni obali Afrike, nato pa proti Rio de Janeiro v Braziliji kjer je "prvo brodogoje" obnovilo zalogo izvil. Vsaka ladja se je spremenila v nekako Noetovo barko. Na vseh krovih je bilo živali, žita in drugih potrebščin, da se je vse trlo; kože, mladi psi, golobi, gosi, rače, krave, oveč in svinje in celo mačke so naložili, da bi jih odpeljali s seboj. Odtod so pluli nazaj proti Afriki mimo Rta Dobre nade in naravnost proti Avstraliji, ki jo je odkril že

VSE PARNIKE in LINJE ki so važne za Slovence zastopa: SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

kapitan Cook. Phillip je s svojo jadrnico "Supply" bil najhitrejši in je 18. januarja 1788 v pristanišču Botany Bay se vrgel sidro. Ostale ladje so prispale v nekaj dneh za njim.

Že prvi dan je izkušeni Phillip spoznal, da to takrat edino znano pristanišče ne bo prav nič primerno za ustanavljanje trajne naselbine. Zato svojega živega blaga ni izkreal ni, ampak je s tremi čolni odplul za obalo in iskal bolj primernejšega prostora. Že naslednji dan je odkril zaliv, ki se globoko izajeda v notranjost, in Phillip ga je z iskušenim okom takoj ocenil in mu dal priimek ki se ga še danes drži: "najboljše pristanišče sveta." Gošti gozdovi so pokrivali obrežje in majhne otočice v njem. Phillip je jedral okrog in okrog ob bregovih in se zagledal v dokaj veliko naravno zajedo, v katero se izteka majhna bistra reka. Ta prostor je določil za pristanek "prvega brodogoja" in mu je dal ime po možu, ki ga je poklical na to pot: Sydney. Še tri dni je preiskoval pokrajino, nato pa se je vrnil v Botany Bay in se še 26. jan. 1788 z vsem svojim brodogojem vrnil nazaj v Sydney; ta dan še danes to mesto praznuje kot svoj ustanovni dan, z njim pa vsa Avstralija.

S četo vojakov je Phillip odšel na obrežje, kjer so na velikem mlaju razobesili angleško zastavo, mornarji na jadrnicah pa so oddali častne strele. Nato je Phillip prebral ukaz, da je ta zemlja od 135 stopinj

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE, KI SMO JIH PREJELI iz LJUBLJANE

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50 SEŠT NARODNIH PESMI za moški zbor 50 SEŠT NARODNIH PESMI za mešan: zbor 50

Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas s klavirjem 1.25 SEŠT PESMI ZA GLAS IN KLAVIR 1.— ALBUM SLOVENSkih NARODNIH PESMI za glas in klavir 1.—

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 45

Ferdo Juvaneč—IZ MLADIH LET, moški zbori 45

Peter Jerreb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica: Oj, moj Sucej je Sov; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo 20

OSKAR DEV: Srečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Soči; Moj očka 'na konjčka dva; Dobiv sem pišeme; Stovo; Je vplnila tuč 40

EMIL ADAMIČ: Modra devotica (belokranjska) 20 Vso noč pri potoci 20 Jurjeva 25 Hodi Miska domo; Kaj druga-ga hočem; Zdravica 20

VASILJ MIRK in A. GROBING: Vetrji; Pa gradini 30

FERDO JUVAHEC: Zjutraj 20 Slovanska 20

"Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PETER JEREK: Pellu rola; VASILJ MIRK: Podoknica 20 ZORKO PRELOVEC: Ko so fantje profi vasi šli 20 Le enkrat še 20 Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples 35

NOTE ZA KLAVIR ALI HARMONIKO

1. SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA 35 2. PO JEZERU KOLO 35 3. BARČICA MLADI KAPETANE 35 4. OHIO VALLEY SYLVIA POLKA 35 5. TAM NA VRTNI GREDI MARIBOR WALTZ 35

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene: Ameriška slovenska tira, (Holmar) 50 Orlovske himne (Vodopivec) 50 Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) 75 Trije mešani zbori (Glasbena Matice) 30 V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) 50 Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 60 Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 20 Naši himni, dvoglasno 25 Gorskii odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori 30

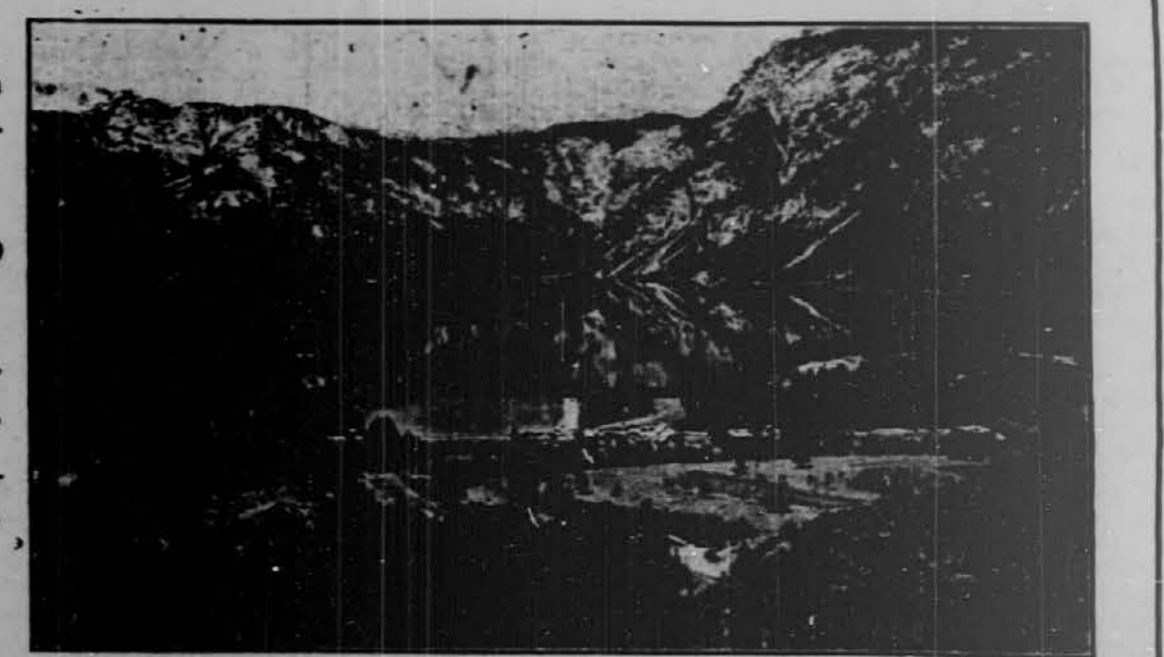
ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk 75 Slovenske narodne pesmi za tamburistični zbor (Bajuk) 75 Bom šel na planince, (Bajuk), podpuri 50

ZA CITRE: Podok za citre. — 4 zvezki — (Kožljiski) 2.— ZA KLAVIR: Huri pridejo. — Korčulica — 20 Josip Pavčič: NAROD POJE (za mlade pianiste) 81 slovenskih narodnih pesmi za klavir in z besedilom \$1.25 Naročilo pošljite na:

BITKA Z VOLKOVI. Na Rumunskem inajo čedalje primerov, da napadejo volkovi v tropih kakšno vas. Te dni so volkovi pri Hotinu v severni Besarabiji napadli nekoliko kmečkih voz in je prišlo do ogorčene bitke med lačnimi zverinami ter kmeti.

Kmetje so se postavili z vilami in sekirami v bran in so več volkov pobili. Nekatere med njimi pa so zverine hudo oklale in so jih morali prepeljati v bolnišnico.

ALI ste že naročili Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939?

Bohinjsko jezero Bohinjnsko jezero 216 WEST 18th STREET, NEW YORK